

Slovenská pošta vydáva poštovú známku k Veľkej noci

Bratislava, 13. marec 2020

Slovenská pošta vydáva 13. marca 2020 poštovú známku „[Veľká noc 2020: Tradičná slovenská modrotlač](#)“. Motívom poštovej známky sú kvety symbolizujúce jar v štýle tradičnej ľudovej modrotlače, ktorá bola v roku 2018 zapísaná do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Poštová známka má špecifický symbol T2 50g, ktorý označuje cenu za list 2. triedy do hmotnosti 50 g vo vnútroštátnom styku. Rozmery poštovej známky sú 26,5 × 33,9 mm, vrátane perforácie, a vychádza vo forme tlačového listu s 50 známkami. Známkou vytlačila technikou ofsetu spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou First Day Cover (FDC) s dátumom 13. 3. 2020 a domicilom mesta Bratislava. Motívom prítláče obálky je originálna drevená tlačová forma slúžiaca na odtlačovanie vzorov modrotlače s motívom dubových listov. Motívom pečiatky sú kvety. Obálku spolu s pečiatkou vytlačila technikou ofsetu spoločnosť BB PRINT, s.r.o.

Autorom výtvarného návrhu poštovej známky, First Day Cover obálky a pečiatky je Adrian Ferda.

Vydanie celinovej pohľadnice: „[Veľká noc 2020: Tradičná slovenská modrotlač](#)“

Slovenská pošta vydáva 13. 3. 2020 celinovú pohľadnicu s natlačenou známkou na adresnej strane, identickou s poštovou známkou „[Veľká noc 2020: Tradičná slovenská modrotlač](#)“, so špecifickým symbolom T2 50g. Označenie zodpovedá cene za list 2. triedy do hmotnosti 50 g vo vnútroštátnom styku.

Motívom celinovej pohľadnice je detail obrusu s rastlinnými motívmi symbolizujúcimi jar. Autorom výtvarného návrhu celinovej pohľadnice je Adrian Ferda. Celinovú pohľadnicu vytlačila ofsetovou technikou spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Predajná cena celinovej pohľadnice je 1,05 €.

Tradičná ľudová modrotlač

Historický vývin i technologické zákutia modrotlače opísal už v roku 1954 erudovaný etnograf a pracovník Ústredia ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) Josef Vydra v knihe Ľudová modrotlač na Slovensku. Hovorí v nej o historickom vývine farbenia látok indigom vo svete, v Európe i na Slovensku. Modrotlač sa na našom území uchytila medzi širšími vrstvami obyvateľstva koncom 18. storočia v malých mestách, odkiaľ prenikala aj na vidiek, kde sa modrotlačiarci začali usádzať od polovice 19. storočia. Špecifikom vidieckych modrotlačiarov bolo prispôsobovanie produkcie vkusu nositeľov z konkrétnych oblastí, vďaka čomu dnes môžeme obdivovať vzácné regionálne varianty modrotlačových vzorov.

Práve vzory dávajú modrotlačovej látke charakter. V tradičnej výrobe sa na ňu nanášali ručne za pomoci drevených foriem, ktoré boli buď celodrevené (najčastejšie z hruškového dreva) alebo s vtíkanými drôtkami a

Eva Rovenská

hovorkyňa, Slovenská pošta, a. s. e: rovenska.eva@sposta.sk w: www.posta.sk

mosadznými plieškami. Ich výrobou sa zaoberali špecializovaní rezbári alebo aj samotní modrotlačári. Formy sa natierali krycou hlinkou, nazývanou rezerva alebo pap, ktorá zabránila prieniku farby na ňou prekrytú plochu. Intenzita modrej, ako aj rôznofarebnosť vzorov sa dosahovala viacnásobným ponáraním látky do studeného indigového roztoku, nazývaného kypa.

Technologické postupy modrotlačového farbenia sú, samozrejme, omnoho zložitejšie a majster modrotlačiar sa poznal najmä podľa jednoliatosti odtieňa zafarbenej látky. Viac sa možno dozvedieť v spomínanom diele Josefa Vydru, hoci dnes je už vzácnym knižným artefaktom. Dostupná záujemcom o túto oblasť našej tradičnej výtvarnej kultúry je však stále publikácia Modrotlač na Slovensku významnej etnologičky Olgy Danglovej. V roku 2014 ju vydal ÚĽUV, ktorý tento rok oslavuje 75 rokov.

Mgr. Tomáš Mikolaj/Ústredie ľudovej umeleckej výroby

Kontaktné údaje:

Eva Rovenská

hovorkyňa, Slovenská pošta, a. s. e: rovenska.eva@slposta.sk w: www.posta.sk